

PRVI BOSANSKI KRAKLJ TVRKO I KOTROMANIĆ

Na današnji dan 26. oktobra 1377. godine, krunisan je prvi bosanski kralj, **Stjepan Tvrtko I Kotromanić**, bio je bosanski ban od 1353. do 1377, a zatim i prvi bosanski kralj od 1377 do 1391. **Prvi kralj srednjovjekovne bosanske države Tvrtko I Kotromanić je jedan od najznačajnijih historijskih ličnosti naše zemlje. Na vlasti je proveo nepunih 38 godina, a vrijeme njegove vladavine je poznato kao doba najvećeg teritorijalnog uspona srednjovjekovne Bosne.**

Tvrtko I Kotromanić je na vlast u srednjovjekovnoj Bosni došao kao 15-godišnji dječak. Bio je sin Vladislava Kotromanića i Jelene Šubić, te unuk Stjepana I Kotromanića, Jelisavete Nemanjić i Juraja II Šubića, 1353. godine naslijedio Stjepana II Kotromanića. Tadašnja bosanska banovina bila je u nepovoljnom političkom položaju zbog čestih unutar državnih nadmetanja vlastele ali i zbog pretenzija Ugarske da ima kontrolu nad Bosnom. Vremenom je mladi ban Tvrtko preuzeo kontrolu i uz mudre političke odluke počeo širiti državni teritorij. Proširio je kralj Tvrtko I Kotromanić granice srednjovjekovne Bosne prema Drini, ali najznačajnije proširenje je uslijedilo prema moru i otocima Braču, Hvaru i Korčuli. Najveći teritorijalni opseg srednjovjekovna Bosna je dostigla za vrijeme Tvrtkove vladavine. Stekavši moć i sigurnost Tvrtko je 1377. godine odlučio da se kruniše za kralja. Najnoviji rezultati istraživanja historičara upućuju na to da je Tvrtko ipak krunisan u Milima kod Visokog, a da ga je vjerovatno krunisao djed (did) Crkve bosanske.

Puni naziv Tvrtkove titule glasi Kralj Srbijem, Bosni, Pomorju, Humskoj zemlji, Donjim Krajem, Zapadnim Stranam, Usori i Podrinju. Za datum njegovog krunisanja uzima se 26. oktobar 1377 godine.

"Nažalost nigdje ne piše tačan datum krunisanja kralja Tvrtka I Kotromanića, tako da je riječ o pretpostavkama ali je velika vjerovatnoća da je Tvrtko krunisan na dan Sv. Dimitrija, što odgovara 26. oktobru".

U svakom slučaju Tvrtko je vladao u vrijeme najvećeg procvata bosanske države u srednjem vijeku. Čitava Dalmacija je pripadala Bosni, razvijala se trgovina, rudarstvo i zanatstvo. Tvrtko je počeo kovati zlatni novac, a jedno od najvećih ostavština kralja Tvrtka je grad **Novi (danas Herceg Novi)**, kojeg je Tvrtko izgradio za potrebe trgovine i prodaje soli. Za vrijeme svoje vladavine proširio je teritorij bosanske države, tako da je ona obuhvatila i mnoge krajeve i gradove poput **Splita, Trogira i Šibenika, uključujući i otoke: Brač, Hvar i Korčulu**. Period od 1353. – 1391. godine, odnosno period Tvrtkove vladavine, bez sumnje predstavlja veliki period bosanske historije. Nesumnjivo je da je Tvrtko bio vladar koji je na najveći mogući nivo uzdigao bosansku državu. Nikada prije, a još manje kasnije, Bosna neće imati tu snagu koju je imala za vrijeme vladavine Tvrtka.

Kroz skoro četrdeset godina svoje vladavine imao je on mnoštvo raznih sukoba, kako u okviru Bosne tako i sa svojim najbližim susjedima, ali je svojom sposobnošću uvijek uspio da se izvuče iz neprilike.

On je bio taj koji je pod svoju vlast uspio da ujedini Bosnu, dio Srbije i skoro cijelu Hrvatsku i Dalmaciju. Sve je to bila jedna država pod vlašću jedne krune. Udario je temelje bosanske privrede, za čije vladavine, dolazi do procvata trgovine, rudarstva, razvoja gradova. Bosna postaje jedan od najvećih proizvođača i izvoznika ruda, posebno srebra i olova. Nažalost, nakon smrti Tvrtka dolazi do postepenog slabljenja bosanske države, čiji će se vrhunac dogoditi sedamdesetak godina kasnije padom bosanske države pod Osmansku vlast. Kralj Tvrtko je umro 1391. godine, a naslijedio ga je Stjepan Dabiša.

Nakon toga uslijedio je period burnih dešavanja na Balkanu, jer Osmanlije počinju sve intenzivnije upadati na teritorij balkanskih zemalja, a srednjovjekovna Bosna više nikada nije vratila ugled iz vremena Tvrtka I Kotromanića.

Sapna, oktobar 2024.

Pripremio: Ilijaz Gušić

Odobrio direktor: Muzijet Kahrmanović